

Wielkie porządkowanie informacji

WIEDZA W PIGUŁCE

DLA NAUCZYCIELA:

Zebranie wystarczającej ilości informacji na dany temat to nie koniec pracy. Należy je odpowiednio uporządkować przed ich wykorzystaniem lub zaprezentowaniem.

Dobrą organizację informacji rozpocznij od przypomnienia potrzeby, jaka spowodowała ich poszukiwanie. Pozwala to na ocenę, czy na pewno zebrałeś wszystkie niezbędne informacje. Umożliwia również wskazanie tych materiałów, które nie przydadzą się w pracy — są nie na temat, zbyt ogólne lub zbyt szczegółowe, nie zainteresują odbiorców, nie są wystarczająco wiarygodne itp.

Już przy pierwszym kontakcie z przekazami informacyjnymi warto wyróżniać w tekście kluczowe treści lub sporządzać z nich notatki — ułatwia to późniejszą orientację w mnogości źródeł i wiadomości.

Dobra notatka:

- jest krótka i treściwa;
- w punktach przedstawia kluczowe dla tematu informacje zawarte w źródle;
- zawiera podkreślenia lub wyróżnienia.

Jeśli przygotowany materiał dotyczy kilku wyróżniających się bloków tematycznych, odpowiednio pogrupuj poszczególne wiadomości. Może pomóc ci wykonanie listy głównych zagadnień, które będą się pojawiać w efekcie końcowym prac. Jedno źródło może zawierać wiadomości z kilku kręgów tematycznych — wówczas dobrze jest wyodrębnić poszczególne wiadomości i przydzielić je do różnych kategorii.

Po wyselekcjonowaniu przydatnych ci informacji, przychodzi czas na ocenę, które z nich są najważniejsze. Powinny one zostać podkreślone w redagowanym tekście czy podczas prezentacji. Mogą również posłużyć za elementy wstępu i zakończenia pracy.

Informacje bardziej szczegółowe, układające się w spójną całość, posłużą za elementy rozwinięcia tematu. Dobrze jest również zawrzeć w końcowym efekcie prac ciekawostki — informacje, które być może nie łączą się ściśle z tematem, ale przykuwają uwagę odbiorców i urozmaicają wypowiedź.

Podczas porządkowania materiałów informacyjnych należy wciąż pamiętać o tym, do czego mają one zostać wykorzystane. Kontrolowanie ilości materiału, jego szczegółowości i stopnia trudności jest bardzo ważne w przygotowywaniu udanych prezentacji, wystąpień lub tekstów.

Dla ucznia:

Dotarłeś już do różnych źródeł i zdobyłeś informacje. Teraz należy je uporządkować!

1. Już w czasie czytania podkreślaj lub wyróżniaj najważniejsze rzeczy. Możesz również sporządzać notatki.
2. Pamiętaj o twoim głównym temacie pracy. Odrzuć wszystkie informacje, które go nie dotyczą.

3. Podziel zebrane źródła w zależności od tematów, jakie poruszają.
4. Podziel wiadomości zgodnie z planem twojego wypracowania lub wystąpienia.
5. Oceń, które informacje: są najważniejsze Połóż na nie nacisk w dalszej pracy; są bardziej szczegółowe Wybierz te interesujące i wykorzystaj w rozwinięciu pracy; mogą posłużyć za ciekawostki

POMYSŁ NA LEKCJĘ

Informacje docierają do nas z każdej strony. Nie chcąc się w nich pogubić, musimy nauczyć się, jak je porządkować i klasyfikować. Do ćwiczenia tych niezwykle ważnych umiejętności doskonale posłuży nam nieuporządkowany zielnik roztargnionego przyrodnika.

Cele operacyjne

Uczestnicy i uczestniczki:

- potrafią dostrzec wspólne cechy porządkowanych obiektów;
- wiedzą, jak grupować informacje w zbiory i nadawać im nazwy ułatwiające późniejsze wyszukiwanie;
- potrafią wyodrębnić podzbiory i wiedzą, jak można je oznaczyć.

Przebieg zajęć

1.

Czas: 10 min
Forma: rozmowa
Pomoce: tablica, kreda lub marker,
zawartość zielnika, **Instrukcja dla osoby prowadzącej – Co wypadło z zielnika?**, rysunki liści, magnes lub taśma klejąca

Powiedz, że dziś przyjdziecie z pomocą roztargnionemu przyrodnikowi, który bardzo chciał prowadzić zielnik, ale nie umiał utrzymać w nim porządku i pewnego dnia wszystkie jego zbiory wysypały się. Pokaż uczestnikom i uczestniczkom zebrane wcześniej i ułożone na stercie liście, kwiaty, nasiona i dodatkowe, zbędne przedmioty (pełną listę znajdziesz w **Instrukcji dla osoby prowadzącej – Co wypadło z zielnika?**). Zapytaj, od czego trzeba zacząć porządkowanie zielnika. Potwierdź, kiedy padnie odpowiedź, że od zebrania informacji, co się w nim dotąd znajdowało. Poproś, by uczestnicy i uczestniczki wymienili, jakie rośliny i przedmioty widzą przed sobą. Przyczep na tablicy przygotowany wcześniej rysunek liścia symbolizujący zakończony sukcesem pierwszy etap pracy. Podobnie zrób przy kolejnych dwóch etapach.

2.

Czas: 5 min
Forma: rozmowa
Pomoce: tablica, kreda lub marker

Narysuj na tablicy trzy kwadraty, które będą symbolizowały działy zielnika. Zapytaj, jak można podzielić zbiory roztargnionego przyrodnika (liście, nasiona, kwiaty). Propozycje zapisz nad każdym z kwadratów. Zwróć uwagę, że nie wszystkie elementy zbioru mieszczą się w wymienionych grupach. Poproś, by uczestnicy i uczestniczki wymienili obiekty, których nie umieściliby w zielniku i uzasadnili, dlaczego nie pasują one do reszty zbiorów.

3.

Czas: 15 min

Forma: praca w grupach

Pomoce: kartki A3 podpisane zgodnie z podziałem roślin w zielniku (liście, kwiaty, nasiona), przezroczysta taśma klejąca

Podziel uczestników i uczestniczki na trzy grupy. Wręcz każdej z nich kartkę A3 z jedną z nazw zbiorów wypisanych na tablicy (liście, kwiaty, nasiona). Powiedz, że zadaniem poszczególnych grup jest znalezienie w stosie roślin zebranych przez przyrodnika tych, które należą do podanej na kartce grupy i przyklejenie ich tak, aby każdy okaz był dobrze widoczny.

4.

Czas: 10 min

Forma: rozmowa, praca w grupach

Pomoce:

Zapytaj, jakie czynności po kolei trzeba było wykonać, żeby uporządkować zielnik (dokładne przyjrzenie się zbiorom, znalezienie tych niepasujących lub nieprzydatnych; nazwanie grup, na jakie dzielą się zebrane rośliny, przyporządkowanie poszczególnych okazów do każdej z grup). Poproś, by uczestnicy i uczestniczki zastanowili się w grupach, czy to już ostateczny koniec porządkowania, czy przypadkiem na ich stronie zielnika można jeszcze znaleźć jakieś podgrupy np. rośliny, które są do siebie podobne, mają cechy wspólne i mogłyby stworzyć mniejsze grupy. Zapytaj też, jak je oznaczyć (poprzez podkreślenie, obrysowanie, zaznaczenie krzyżykiem lub gwiazdką). Uczestnikom i uczestniczkom pozostaw wybór, jaką metodą wyróżnić znaleziony przez nich podzbiór.

5.

Czas: 5 min

Forma: praca w grupach

Pomoce: kartki zielnika, dziurkacz, wstążka

Na koniec zrób dwie dziurki wzdłuż lewej krawędzi każdej kartki zielnika (możesz je także przygotować wcześniej) i poproś, by uczestnicy połączyli wszystkie strony ze sobą, przewlekając i zawiązując wstążeczkę. Powiedz uczestnikom i uczestniczkom, że w ten sposób powstanie pięknie uporządkowany zielnik, w którym bez najmniejszego problemu można znaleźć i obejrzeć każdy okaz.

Ewaluacja

Czy po przeprowadzeniu zajęć ich uczestnicy i uczestniczki:

- rozumieją, że przed przystąpieniem do porządkowania przedmiotów lub informacji trzeba się z nimi wnikliwie zapoznać?

- wiedzą, po co porządkujemy i klasyfikujemy informacje?
- potrafią dzielić informacje lub przedmioty na grupy i podgrupy?

Opcje dodatkowe

Poproś, by uczestnicy i uczestniczki zastanowili się, jakie rady dać przyrodnikowi, żeby umiał utrzymać porządek w swoim zielniku. Zorganizuj krótką burzę mózgów na ten temat. Podane rady zapisz na kartce i włóż do koperty. Powiedz, że pięknie uporządkowany zielnik wraz z listem z poradami prześlesz przyrodnikowi. Pozostaje jednak jeszcze jedno zadanie – uporządkowanie informacji dotyczących jego adresu. Poproś cztery osoby, by wylosowały dane niezbędne do zaadresowania koperty umieszczone wcześniej na czterech karteczkach: 1) Szanowny Pan, 2) Florian Kwiat, 3) ul. Liściasta 10, 4) 00-222 Lasek Brzozowy. Przeczytaj je głośno i zapytaj wszystkich, w jakiej kolejności losujący powinni nakleić poszczególne kartki na kopercie. Zwróć uwagę, że podobnie jak zbiory miały swoje miejsce w zielniku, tak i dane adresowe zawsze mają swoją określoną kolejność, co ułatwia dostarczenie listu. Na koniec podkreśl, że warto i należy porządkować informacje i przedmioty, żeby widzieć, gdzie je znaleźć i w każdej chwili móc z nich skorzystać.

MATERIAŁY

- Instrukcja dla osoby prowadzącej – Co wypadło z zielnika?

ZADANIE DLA UCZNIĄ

Podziel przedmioty z listy na cztery grupy, zakreślając je różnymi kolorami. Następnie przedmioty z każdej grupki narysuj w osobnym kwadracie. Tworząc grupy, skorzystaj tylko z tych przedmiotów, które do siebie pasują.

- piłka
- łóżko
- koło
- miś
- trójkąt
- tort
- szafa
- rower
- stół
- czekolada
- kwadrat
- słońce
- marchewka
- cukierek

CZYTELNIA

- MonteChristof Piotr, Jak zrobić dobry zielnik, [online], WikiBooks [dostęp: 29.04.2014], Dostępny w Internecie: http://pl.wikibooks.org/wiki/Jak_zrobi%C4%87_dobry_zielnik/Wersja_do_druku.

Tekst: , scenariusz: Anna Walczak, konsultacja merytoryczna: . Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/wielkie-porzadkowanie-informacji/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Katalog Kompetencji 2.0, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Podstawa programowa:

2014/1/edukacja-polonistyczna/tl

Podstawa programowa 2017:

Edukacja polonistyczna, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie.

Uczeń wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi.

Uczeń słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby.

Uczeń słucha uważnie wypowiedzi osób podczas uroczystości, koncertów, przedstawień, świąt narodowych i innych zdarzeń kulturalnych; przejawia zachowanie adekwatne do sytuacji; słucha tekstów interpretowanych artystycznie, szuka własnych wzorców poprawnej artykulacji i interpretacji słownej w języku ojczystym.

Edukacja społeczna, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach.

Uczeń przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad.

Edukacja przyrodnicza, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną.

Uczeń odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia.